

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การประมงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2538-2542) ผลผลิตประมงอยู่ระหว่าง 3.4-3.6 ล้านตันต่อปี จัดอยู่ในอันดับหนึ่งในสิบประเทศแรกของโลกที่มีผลผลิตการประมงสูง ในขณะที่เดียวกันสินค้าประมงส่งออกก็มีบทบาท ต่อเศรษฐกิจของไทยในการนำเงินตราเข้าประเทศ และไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าประมงอันดับหนึ่งของโลกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ติดต่อกันมา (กรมประมง, 2543 ก : 1)

หลังจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนแปลงไป พบว่าการประมงยังคงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของภาคประมงมีความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2538 GDP ส่วนประมงคิดเป็นร้อยละ 2 ของ GDP ของประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.9 ในปี พ.ศ. 2541 และภาคประมงได้มีส่วนในการรองรับแรงงาน โดยมีผู้ประกอบการอาชีพประมงในภาคประมงทั้งหมดประมาณ 826,980 คน เป็นผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับประมงทะเล จำนวน 161,670 คน เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จำนวน 77,870 คน ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำนวน 404,340 คน และแรงงานในอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับประมงอีก 183,100 คน (กรมประมง, 2543 ก : 1)

ปัญหาที่สำคัญของการประมงไทย คือ การประมงในน่านน้ำและการทำประมงน้ำจืดตามแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยสถานการณ์การจับสัตว์น้ำทะเลในน่านน้ำไทยช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2538-2542) มีแนวโน้มลดลงประมาณร้อยละ 6.6 ต่อปี จากที่เคยจับได้ในปี 2538 ปริมาณ 1.92 ล้านตัน เหลือ 1.42 ล้านตัน ในปี 2542 ลดลงทั้งจากการทำประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่งพื้นบ้าน (กรมประมง, 2543 ก : 1) แต่ในทางกลับกันการประมงนอคน่านน้ำไทยกลับขยายตัวอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ทรัพยากรสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยเริ่มลดลง ชาวประมงได้ปรับตัวและพัฒนาการทำประมงไปสู่นอคน่านน้ำเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีเรือประมงประมาณ 4,200 ลำ ทำการประมงในน่านน้ำประเทศต่างๆ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า บรูไน กัมพูชา เวียดนาม เขมร อินเดีย และบังกลาเทศ (กรมประมง, 2543 ก : 7) ซึ่งแหล่งทำการประมงนอคน่านน้ำไทยแหล่งใหญ่ที่สุด คือ น่านน้ำประเทศอินโดนีเซีย และมีเรือไทยทำการประมงโดยชักธงอินโดนีเซีย

ประมาณ 1,500 ลำ (กรมประมง, 2544 ค : 2) และมีเรือบรรทุกสินค้าแช่แข็ง (เรือแม่) ขนาด 1,000-3,000 ตันกรอส ประมาณ 38 ลำ เพื่อใช้ขนถ่ายสัตว์น้ำแช่แข็งจากเรือประมง ณ เมืองท่าในประเทศอินโดนีเซียมาขึ้นยังที่จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งการที่เรือประมงไทยนิยมไปทำการประมงในอินโดนีเซีย เนื่องจากมีทรัพยากรประมงอุดมสมบูรณ์ ระดับน้ำไม่ลึกมากนักและอยู่ใกล้กับประเทศไทย สามารถนำสัตว์น้ำกลับมาประเทศไทยได้ง่าย (กรมประมง, 2544 ค : 3)

จากการสัมมนาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาประมงนอกน่านน้ำพบว่า จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในฐานะเป็นเมืองท่าประมงแห่งชาติ เพราะจังหวัดสมุทรสาครสมุทรสงคราม และสมุทรปราการ เป็นแหล่งประมงขนาดใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดสมุทรสาครมีความสำคัญในการพัฒนาประมงนอกน่านน้ำไทย (กรมประมง, 2543 ข : 7) และจากการศึกษาของฝ่ายข้อมูลและติดตามประเมินผลพบว่า คริวเรือที่ทำการประมงมีจำนวน 5,882 คริวเรือ ซึ่งสามารถจำแนกเป็นการทำประมงทะเล มีจำนวนทั้งสิ้น 701 คริวเรือ โดยในปี พ.ศ. 2544 ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้และจำหน่ายที่ทำเทียบเรือประมงจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวน 203,857 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,152 ล้านบาท ส่วนอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้มีจำนวน 2,267 ตัน คิดเป็นมูลค่า 450 ล้านบาท การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมีจำนวน 6,651 ตัน คิดเป็นมูลค่า 232 ล้านบาท (สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร : 12-13)

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงทัศนคติของผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสาคร ที่มีต่อการประกอบธุรกิจประมงนอกน่านน้ำในประเทศอินโดนีเซีย เพื่อที่จะนำผลจากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการประมงนอกน่านน้ำได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการ ธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อการประกอบธุรกิจประมงนอกน่านน้ำในประเทศอินโดนีเซีย

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ทัศนคติ หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในใจหรือความนึกคิดของผู้ประกอบการธุรกิจประมงที่มีต่อการทำธุรกิจประมงนอกน่านน้ำในประเทศอินโดนีเซีย โดยโครงสร้างของทัศนคติประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนของความเข้าใจ ส่วนของความรู้สึก และส่วนของพฤติกรรม

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นสมาชิกการประมงนอกน่านน้ำไทยที่อยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร

ธุรกิจประมงนอกน่านน้ำ หมายถึง การทำประมงนอกเขตน่านน้ำไทย ทั้งในด้าน
อ่าวไทยและด้านทะเลอันดามัน ในบริเวณน่านน้ำประเทศอินโดนีเซีย
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบทัศนคติของผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อการ
ประกอบธุรกิจประมงนอกน่านน้ำในประเทศอินโดนีเซีย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved